

Bozóki János¹ – Zupkó Tibor²

ÚT A MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZERTANÚSÍTÁSIG AZ MH LÉGIJÁRMŰ JAVÍTÓÜZEMÉBEN³

2012. december 19-én a Magyar Honvédségben először szerzett NATO AQAP 2110:2009 szerinti tanúsítványt a kecskeméti székhelyű Légijármű Javítóüzem (továbbiakban: Üzem vagy Lé. Jü.). Az Üzem a folyamatos magas minőségi munkájával érdemelte ki a légijárművek és az azokhoz rendelt földi kiszolgáló eszközök karbantartó, javító és alkatrészgyártó alakulataként a tanúsítványt. A cikkben bemutatjuk hogyan jutott el a Lé. Jü. a tanúsítványok megszerzéséig. A jövőben elérendő célnak az Üzem az EDA ajánlásában az EMAR-145 szerinti megfelelés elérését tűzte ki. Az EMAR-145 megszerzését nem csak az üzem részére, hanem honvégségi szinten is fontosnak ítéljük.

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATION OF AIRCRAFT REPAIR PLANT

Kecskemét AIRCRAFT REPAIR PLANT (ARP) was accredited the NATO AQAP qualification first in the HDF on 19th dec 2012. The ARP acquired this qualification due to its continuous high quality maintenance, repair and spare part production work provided for aircraft supplying ground equipment. The article acquaints with the way leading to the accreditation of ARP. The aim of the ARP is to meet the requirements of EDA EMAR-145. Reaching this target is considered to be important not only for ARP but for the Hungarian Defence Forces as well.

A Magyar Honvédség Légijármű Javítóüzemének rövid bemutatása

A MH Lé. Jü. nagy múltra tekint vissza. A jogelőd szervezete 1950. november 15.-én Szentkirályszabadján alakult meg Tábori Repülőjavító Műhely néven, a 25. Honi Vadászpilóta Hadosztály közvetlen szervezeteként. 1952. november 01-én Taszár helyőrségbe diszlokált a műhely, 1961. augusztus 16-án költözött a teljes állomány a technikai felszerelésével, szerszám-gépeivel és műhelykocsikkal a jelenlegi helyőrségbe, Kecskemétre.

Az MH Lé. Jü. rendeltetése a Magyar Honvédség légijárműveinek és tartozékainak, valamint haditechnikai eszközeinek a csapatok lehetőségeit meghaladó mértékű javítása, konstrukciós változtatása hadműveleti területen is.

A 62 év során az MH Lé. Jü. minden Magyarországon hadrendben lévő légijármű üzemeltetésével foglalkozott és foglalkozik a mai napig is.

A Magyar Honvédségben jelenleg az MH Lé. Jü. az egyetlen olyan katonai szervezet, amely megfelelő jogosultságokkal és képességekkel rendelkezik a repülőtechnikai eszközökön történő közép szintű időszakos ellenőrzések és karbantartások, valamint modernizációs feladatok elvégzésére. Az MH Lé. Jü. a nagy javítások szempontjából vizsgálva is kiemelkedő jelentőség-

¹ Bozóki János okleveles mérnök ezredes – az MH Légijármű Javítóüzem, parancsnoka

² Zupkó Tibor okleveles mérnök alezredes – az MH Légijármű Javítóüzem, parancsnokhelyettese (minőségbiztosítási vezető)

³ Lektorálta: Dr. Kavas László okl. mk. alezredes, egyetemi docens, NKE Katonai Repülő Tanszék, kavas.laszlo@uni-nke.hu

gel bír, hiszen az itt dolgozó szakembergárda felkészültségére alapozva –megfelelő infrastruktúrával és jogosultságokkal felruházva– a jövőben akár az ilyen jellegű tevékenységek végzésének is lehet realitása. A külföldi cégek által végrehajtott nagy javítások és üzemidő hosszabításokkal kapcsolatos feladat végrehajtásokban az üzem több esetben is részt vállalt.

Az első lépések a minőségirányítási rendszer kiépítésében

A Légijármű Javitóüzem fő feladata a honvédségnél rendszeresített repülőgépek, helikopterek és földi kiszolgáló eszközök javításának, karbantartásának végre hajtása. Az Üzem akkreditált laboratóriumai a mérésügyi és a vizsgálói területhez tartoznak, a következőkben ezek minőségirányítási tevékenységről is írunk, hiszen ezek is biztosítottak alapot a további fejlődéshez és elősegítették az Üzem minőségirányítási rendszerének kiépítését.

Az MH Lé. Jü. illetve jogelődjei saját keretein belül elsőként a (minőségügyi) minőségbiztosítási – minőségirányítási – rendszer működtetésére hivatalos (dokumentált) keretek között a laboratóriumi akkreditált tevékenység megszerzéséhez volt szükség. [1]

Az akkreditált Kalibrálólaboratóriumban kiépített minőségirányítási rendszer

Az alaptevékenységhez kapcsolódik a Repülőipari Metrológiai Osztály tevékenysége, amely a légi járművek és a MH ellenőrző- és mérőeszközeinek kalibrálásával, illetve javításával foglalkozik.

A kalibráló laboratórium elsődleges feladatkörén túl, de nem annak terhére, külső vevők kalibrálási igényeit is kielégíti az akkreditálás műszaki területének megfelelően.

Magyarországon a katonai repülés fejlesztése során már az 1960-as években szükségessé vált a repülőgépek berendezéseinek rendszeres ellenőrzése, és azok mérésügyi, illetve vizsgálati hátterének kialakítása. A MH repülőcsapatainál a hatvanas években, a hangsebesség feletti repülőgépek rendszerbeállítása után időszakosként vált, hogy a repülőtechnika üzembenntartásához szükséges mérésügyi támogatás keretében, az addig évente egy alkalommal rendelkezésre álló szovjet katonai repülő laboratórium igénybevétele helyett, állandó magyar laboratórium jöjjön létre. Ezért az MN Országos Légvédelmi Parancsnokság 1966-ban 66/21. számú utasításával létrehozta az MN Központi Repülőgépjavitó Üzem (továbbiakban MN KÖRÜ) szervezetén belül működő Hitelesítő Csoportot.

A maga nemében első, 66/21. számú utasítás részletesen előírta a szakterület mérésügyi feladatait, szabályozta azok végrehajtásának rendjét, melléklete pedig magában foglalta a repülőcsapatok mérőeszköz típusainak teljes listáját, megjelölve a pontosság-ellenőrzésre kötelezettek körét és az ellenőrzések gyakoriságát.

Egy 1977-ben végrehajtott átszervezés során a Hitelesítő Csoport (lényegében a kalibráló laboratórium) jelentősen kibővült és Repülőtechnikai Mérőeszköz Kalibráló Üzemegység, majd 2000-től Metrológiai Alosztály néven működött tovább a 2004. szeptemberi szervezeti változásunkig, mikor a laboratórium Metrológiai Osztállyá lépett elő.

A laboratóriumot az OMH⁴ egy 1989-ben kelt határozatában közérdekből, hivatalos kalibrálási

⁴ OMH - Országos Mérésügyi Hivatal

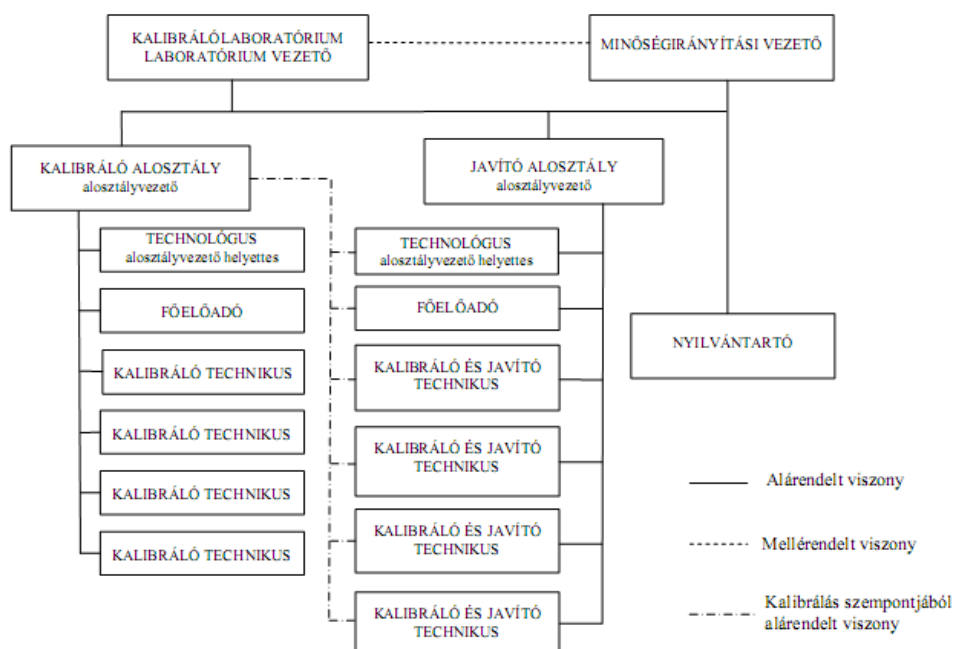
szolgáltatások végzésére jogosította fel. A hivatalos Kalibrálási Szolgálat működésére vonatkozó metrológiai feltételrendszer szabályozásának kidolgozása után a laboratórium joggyakorlatának véglegesítése 1993-ban az akkreditálással történt meg. Ettől kezdve akkreditált státuszunkat 2000-ig folyamatosan fenntartottuk.

Az OMH a laboratóriumot 1995-ben nyomásmérő készülékek hitelesítést helyettesítő minősítésére is feljogosította. A laboratórium MSZ 45001 szerinti akkreditációja 2000-ben lejárt. A megújítására 2001-ben az alakulat jogelődjét érintő szervezeti változások miatt nem került sor. A 2001. év októberében a szervezetileg megújult MH Lé. Jü. legfelső vezetése a laboratórium MSZ EN ISO/IEC 17025 szabvány szerint működő minőségirányítási rendszerre való áttérést tűzte ki célul a laboratórium elé. Az MSZ EN ISO/IEC 17025 minőségirányítási rendszerre a laboratórium 2002. január 31-ével tért át, amit 2002. november 15-én a Nemzeti Akkreditáló Testület (NAT) az akkreditált státusz odaítélésével ismert el.

Egy 2005. évi területbővítést követően a NAT 2006. július 03-tól újra akkreditálta a laboratóriumot. A laboratórium 2007. 01. 30-tól áttért az MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szerinti irányítási rendszerre, amit 2010-ben sikeresen megújított.

Az Üzem parancsnoka a következő újra akkreditáció időpontjára a laboratórium vezetése részére célul tűzte ki a kalibrációs tevékenység kibővítését a hossz mérés területével.

A Kalibrálólaboratórium szervezeti felépítését mutatja az 1. számú ábra, itt jól látható a minőségirányítási vezető prioritása, valamint a különböző alá- és fölérendeltségi viszonyok. [2]

1. ábra A kalibrálólaboratórium szervezete⁵

Az akkreditált Vizsgálólaboratóriumban kiépített minőségirányítási rendszer

A Vizsgálólaboratórium tevékenysége, mint akkreditált tevékenység is a Légijármű Javitóüzem

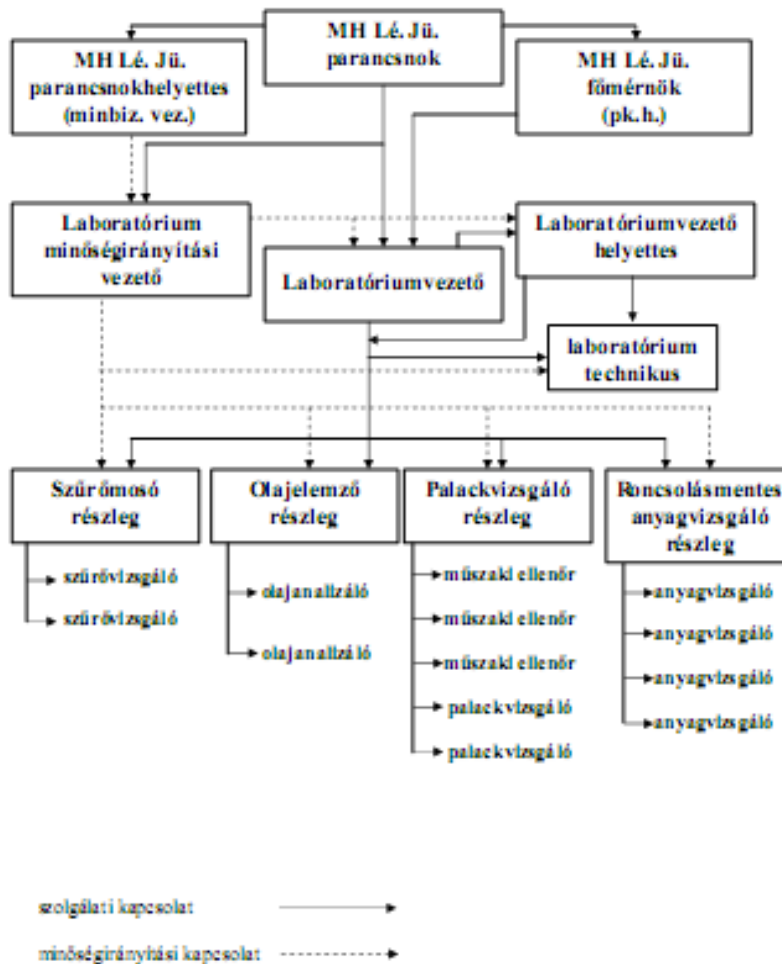
⁵ Minőségirányítási Kézikönyv a MH Lé. Jü. Repülőipari Metrológiai Osztály MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint működő kalibrálólaboratóriuma 03. számú melléklet, Kecskemét, 2011. 04. 07.

alaptevékenységét egészíti ki.

A Vizsgálólaboratórium elsődleges feladata:

- a repülőeszközök fedélzetén alkalmazott olajsűrűk ultrahangos mosása, majd ezt követően az áteresztő képességük vizsgálata;
- az MH-nál meglévő haditechnikai eszközök alkalmazásba vett és rendszeresített légijármű fedélzeti oxigén, levegő, nitrogén, hidraulika, tűzoltó és egyéb speciális rendeltetésű palackok, a légijárművek földi kiszolgáló eszközein alkalmazott, továbbá az egyéb rendszeresített speciális rendeltetésű palackok időszakos biztonságtechnikai vizsgálata;
- olajminták kopadék vizsgálata;
- az MH-nál rendszeresített haditechnikai eszközökön különböző roncsolásmentes anyagvizsgálati eljárások végrehajtása.

A vizsgálólaboratórium elsődleges feladatkörén túl, de nem annak terhére, külső vevők vizsgálati igényeit is kielégíti az akkreditálás műszaki területének megfelelően.

2. ábra A vizsgálólaboratórium szervezete⁶

⁶ Minőségirányítási Kézikönyv a MH Lé. Jü. MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint működő vizsgálólaboratóriuma 3. számú melléklet, Kecskemét, 2012. 05. 24.

Magyarországon a katonai repülés fejlesztése során már az 1960-as években szükségessé vált a repülőgépek berendezéseinek rendszeres ellenőrzése, és azok mérésügyi, illetve vizsgálati háttérének kialakítása. A vizsgálólaboratórium közvetlen elődje a MN OLP 66/21. számú utasítás alapján létrehozott, a MN KÖRÜ szervezetén belül működő Palackhitelesítő műhely. A további tevékenység bővítése során 1977-ben létrehozták a Szűrőmosó részleget, majd pedig 1995-ben az Olajelemző részleget.

Vizsgálólaboratóriumunk vezetése 1999. közepén elhatározta, hogy kiépíti a minőségirányítási rendszert a vizsgálólaboratóriumban, és egyúttal célul tűzte ki az akkreditált státusz megszerzését.

A következő munkák eredményeképpen, az MSZ EN 45001:1990 szabvány szerint, 2001. december 15-ével a NAT 501/0779. számon akkreditálta vizsgálólaboratóriumunkat.

A Magyar Honvédségben rendszeresített haditechnikai eszközöknél felmerülő igények kielégítése céljából 2004 óta roncsolásmentes anyagvizsgálatokat hajtunk végre.

Vizsgálólaboratóriumunkat 2005. április 26-án az MSZ EN ISO/IEC 17025:2001 szabvány szerint a NAT újraakkreditálta NAT-1-1392/2005 számon, 2006. 04. 26-tól pedig igazolta, hogy irányítási rendszerünk megfelel az MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány előírásainak, az akkreditált területen dolgozó kollégák képzése megtörtént és munkájukat ennek megfelelően végzik.

Vizsgálólaboratóriumunkat 2008. július 09-én az MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint a NAT újraakkreditálta NAT-1-1392/2008 számon. Az akkreditált státusz megszerzésén kívül az Üzem parancsnoka a laboratórium vezetésének célul tűzte ki az akkreditációs terület bővítését a roncsolásmentes anyagvizsgálat (folyadékbehatolásos –penetrációs–) vonatkozásában. A laboratórium a feladat bővítéssel egybekötött felülvizsgálaton átesett, az akkreditáló mérnökök az akkreditált státusz odaítélését javasolják a szemlét követően a NAT márciusi ülésén.[3]

Az MH LÉGIJÁRMŰ JAVÍTÓÜZEM RENDELTETÉSE

Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (továbbiakban MH ÖHP) repülőcsapatainál rendszeresített repülőtechnikai eszközök és földi tartozékainak a Nemzeti Közlekedési Hatóság és az MH ÖHP által meghatározott mértékű jogosultságainak keretén belüli karbantartása, javítása, felújítása gyártása és fejlesztése.

Az alaprendeltetésbe tartozó fő feladatok:

- An-26 típusú állami légi jármű (szállító-repülőgép) 6, 18 és 36 havi időszakos karbantartó, javító munkáinak végrehajtása, szervizjavítása;
- az MH ÖHP repülőcsapatainál rendszeresített állami légi járművek és tartozékainak, földi kiszolgáló eszközeinek – a repülőcsapatok javítási lehetőségeit meghaladó karbantartása, javítása, szerkezeti átalakítása, azokhoz komponensek gyártása;
- műszaki fejlesztési feladatok technológizálása, kivitelezése;
- légi járműről leválasztott komponensek (berendezések, blokkok) javítása;
- földi kiszolgáló eszközök, tartozékok felújítása, gyártása;
- állami légi járművek sérülésszerű javítása bel- és külföldön, saját, szövetségi, illetve idegen repülőtéren;

- fedélzeti és földi nyomástartó edények, tűzoltó palackok biztonságtechnikai ellenőrzése, töltése (oxigén, nitrogén, levegő, tűzoltófolyadék), hajtóművek, reduktorok, áttételházak olajmintáinak analizálása, tüzelőanyag-, kenőanyag- és hidraulikarendszer szűrőinek tisztítása korszerű berendezésekkel, ultrahangos technológiával, a NAT által MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint akkreditált Vizsgálólaboratóriumban;
- az MH ÖHP repülőcsapatok általános- és speciális mérő és ellenőrző berendezéseinek, komplexumainak, műszereinek, központi nyilvántartása, javítása, kalibrálása a NAT által MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint akkreditált Kalibrólaboratóriumban;
- a „Nyitott Égbolt” nemzetközi szerződésben vállalt feladatok (2004. évi V. törvény) mérnök-műszaki biztosítása bel- és külföldön, saját, szövetségi, illetve idegen repülőtéren;
- a Nemzeti Közlekedési Hatóság munkájának támogatása (légiközlekedési baleset kivizsgálás) technikai feltételekkel és vizsgázott szakember háttérrel;
- a hadrendből kivont állami légijárművekkel kapcsolatos, államilag elrendelt feladatok végrehajtása (hatástalanítás a CFE szerződés szerint, teljes lefegyverzés, múzeumi célú előkészítés, darabolással történő megsemmisítés, földi kiképzési célra történő előkészítés) Belügyminisztérium Jogi Főosztály engedélye alapján;
- roncsolásmentes anyagvizsgálatok (NDT) végzése (szemrevételezéses, folyadékbehatolásos, örvényáramú, mágneseshető poros, ultrahangos rezgéselemző) Vizsgálólaboratóriumban;
- állami légijárművek állapotfelmérése, javításközi naptári és össztechnikai műszaki üzemidő hosszabbítása, állapot szerinti üzemeltetésre történő átállítása céljából;
- feljogosítás alapján kiegészítő tevékenység folytatása.

Az MH Lé. Jü. az MH ÖHP parancsnokának közvetlen katonai és az MH ÖHP Haditechnikai Főnökének (továbbiakban HTECHNF) szakmai alárendeltségébe tartozik. A felügyelet kiterjed a repülőtechnikai mérőeszközökkel kapcsolatos mérésügyi feladatok végrehajtására is.

Az MH Lé. Jü. gazdálkodási tevékenysége feletti felügyeletet –hatáskörünknek megfelelően– a Honvédelmi Minisztérium (továbbiakban HM) és a MH logisztikai (Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal, továbbiakban FHH), illetve pénzügyi és számviteli feladatokat ellátó központi szervei (Központi Pénzügyi Hivatal, továbbiakban KPH) látják el.

Az MH Lé. Jü. kiegészítő tevékenységet is folytathat. A kiegészítő tevékenységének szabályozására kiadásra került a Magyar Honvédség Légijármű Javítóüzem Kiegészítő Tevékenységének Szervezeti, Működési és Önköltség Számítási Szabályzat-a.

Az MH Lé. Jü. feladataiból ízelítő a teljesség igénye nélkül:

- légijárművek harci sérülései javítása hadműveleti területen is – terület bővítési törekvés a kiterjesztése JAS-39 Gripen típusú repülőgépre, illetve SUAV pilótánélküli repülőeszközre is;
- An-26 típusú repülőgépek 6, 18 és 36 hónap utáni időszakos munkáinak végrehajtása;
- légijárművek és tartozékaik konstrukciós változtatása, műszaki fejlesztési feladatok technológizálása és megvalósítása a fedélzetről leválasztott berendezések javítása;
- „Nyitott Égbolt” megfigyelő repülések mérnök-műszaki biztosítása bel és külföldön;

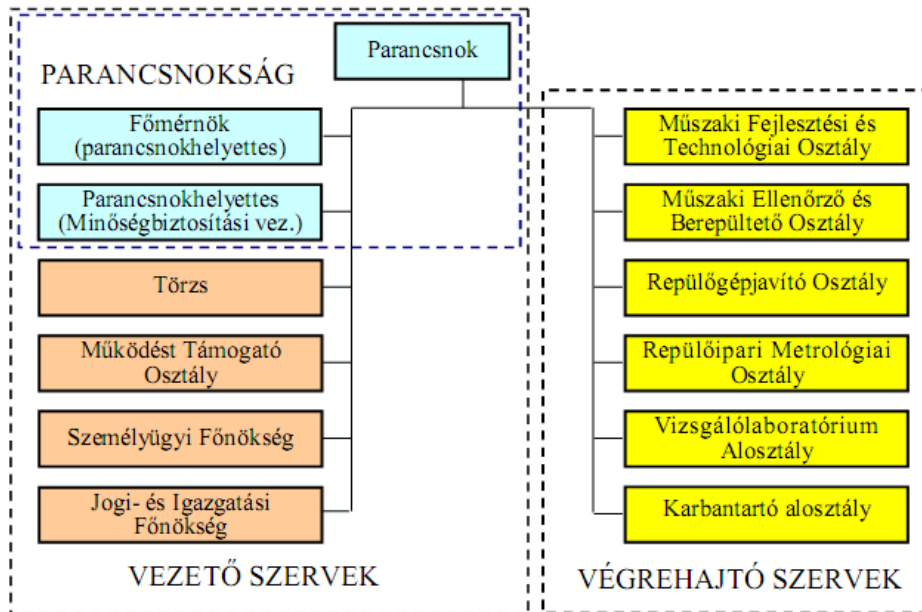
- olajanalizálás, ultrahangos szűrőmosás, hermetikusság ellenőrzés akkreditált laboratóriumban;
- nyomástartó edények (oxigén, nitrogén, levegő), fedélzeti és földi tűzoltópalackok biztonságtechnikai ellenőrzése, töltése akkreditált laboratóriumban, szükség szerint hadműveleti területen –a szárazföldi haderőnem igényének a kielégítése– is;
- roncsolásmentes anyagvizsgálatok –a szárazföldi haderőnem részére (pl.: aknavetőcsövek vizsgálata) is– akár hadműveleti területen is;
- a rendszerben lévő légijárművek üzemeltetését biztosító speciális igények kielégítése, különböző földi tartozékok, berendezések, eszközök, tartozékok felújítása, gyártása, a repülőtéri vészelfogó rendszerek időszakos karbantartása, javítása;
- általános és speciális mérő és ellenőrző berendezések kalibrálása, javítása akkreditált laboratóriumban, illetve mobil laboratóriummal hadműveleti területen is –tevékenységi terület bővítése a Gripen és C-17 repülőgépek üzemeltetési igényeinek megfelelően. (hosszmérésekre történő felkészülés);
- légijárművek és különböző szárazföldi haditechnikai eszközök muzeális kialakítási, hatástalanítási munkái;
- repülőesemények kivizsgálásában műszaki háttér biztosítása;
- légi és szárazföldi haditechnikai eszközökre merev és flexibilis tömlők (fékcsövek) gyártása;
- további vizsgálataink– kéziszerszámok érintésvédelmi ellenőrzése az MH ÖHP alakulatai részére, az MH tűzivíz hálózatának időszakos ellenőrzésének karbantartásának végrehajtása.

Az Üzem újonnan megszerzett képessége az MH ÖHP alárendelt katonai szervezeteinél rendszeresített különböző típusú kompresszorok, légzőkészülékek és összetett anyagszerkezetű palackok biztonságtechnikai vizsgálata, javítása, karbantartása.

Az Üzemünk volt az, amely végrehajtotta 2 db finn Mi-8T típusú helikopter avionikai átalakítását az előírásoknak és elvárásoknak megfelelően 2011. december- 2012. március között.

Mindezen feladatok ellátásához elengedhetetlen egy jól működő és a megszerzett új képességekhez kapcsolódó logisztikai ellátási rendszer működési feltételeinek biztosítása, a logisztikai ellátási tevékenység kiterjesztése, valamint az egyéb központi ellátó szervezet státuszából fakadó feladatok végrehajtása.

Az MH Lé. Jü. minőségirányítási rendszerének tanúsíttatása az MSZ EN ISO 9001:2009 szabvány és a NATO AQAP 2110:2009 normatív dokumentum szerint megtörtént. Az Üzem parancsnoka és felső vezetése nagyon nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a kiépített minőségirányítási rendszerrel is bizonyítsa és biztosítsa az Üzem a képességeit a megrendelőink irányában is. Az Üzem teljes állomány elkötelezett a tökéletes feladat végrehajtásra és szem előtt tartják a folyamatos fejlődés iránti igényt.

3. ábra Az MH Légijármű Javítóüzem szervezeti felépítése

Természetesen nagyon sok érv és ellenérv hangzott el a minőségirányítási rendszer kialakításáig és tanúsításáig.

Keresetlenül egy-két kérdés:

- miért kell az üzemnek –MH katonai szervezetnek– minőségirányítási rendszer;
- miért kell tanúsítani a rendszert, nem elég, ha mi azt mondjuk, hogy van és működik;
- kivel és miért azzal tanúsítatjuk?

A kérdéseknek se szeri se száma. A válasz a feltett kérdésekre a mai világban nagyon sok tevékenység végzéséhez alapkövetelmény a kiépített minőségirányítási rendszer. Az elvárásoknak megfelelően az Üzemünk kiépítette a minőségirányítási rendszerét. Mivel az üzemvezetése azt vallja, hogy csak a tanúsítás által kapható az a külső bizonyíték, hogy valóban jól csináljuk azt, amit csinálunk, ezért a minőségirányítási rendszer tanúsítása szükséges. A NATO AQAP normatív dokumentum szerinti megfelelés pedig leszűkítette a tanúsító szervezetek számát.

Az üzem kiegészítő tevékenység keretében igény szerint gyártásokat végez a NATO SUPPORT AGENCY-vel (C-17 repülőgépek üzemeltetésével kapcsolatosan), kalibrálási feladatok ellátását az FÖRSVARETS MATERIELVERK-vel (JAS-39 Gripen repülőgépek üzemeltetésével kapcsolatosan) és a Lufthansa Technik Budapest Kft.-vel kötött szerződésnek megfelelően. Ezek a szervezetek első kérdéseinek egyike volt a közös munka kezdése előtt, hogy van-e minőségirányítási rendszere az Üzemnek és az tanúsított-e. Ez is megfontolandó volt az üzem vezetése részére. A 2007 évben nagy volt az üzem életében a nyugdíjba távozóak száma és ez érintett minőségirányítási szakembert is. Az vezetése elhatározta, hogy hiányzó szakembert pótolni kell, valamint a vezetés –parancsnokhelyettes– szintjére emeli a minőségirányítás vezetését. 2008 év végén elkészült az üzem minőségirányítási kézikönyve –amely csak az ISO 9001 szabványt vette alapul és a dokumentációs rendszeréből hiányoztak az eljárásutatisítások. 2011 év végén változott a minőségbiztosítási vezető személye, a meglévő minőségirányítási dokumentáció átdolgozásra és kibővítésre került a minőségirányítási eljárás utatisításokkal, valamint a NATO AQAP normatív dokumentum követelményeivel.

Az Üzem parancsnokhelyettes, aki több éves minőségirányítási oktatási tapasztalatokkal rendelkezik az állományából 11 főt a belső auditori (felülvizsgálói) feladatok elvégzésére felkészített és vizsgáztatott, valamint általánosan tájékoztatta a teljes személyi állományt a minőségirányítási rendszerről. A minőségirányítási rendszer bevezetésre került az MH Lé. Jü., a tanúsítási igényünket felterjesztettük a HM FHH felé. A HM FHH Haditechnikai Intézet rendszer auditorai felvették az MH Lé. Jü. vezetésével a kapcsolatot a tanúsítás lefolytatásával kapcsolatban. Az MH Lé. Jü. a lefolytatott tanúsítási folyamat során megfelelt a rendszer audit elvárásainak és 2012. december 19-én az MH Lé. Jü. parancsnoka személyesen vehette át az erről szóló tanúsítványokat.

4. ábra A HM FHH vezérigazgatója átnyújtja a tanúsítványt az MH Lé. Jü. parancsnokának

5. ábra Az MH Lé. Jü. parancsnoka és parancsnokhelyettese (minőségbiztosítási vezetője) a tanúsítványokkal

A MH LéJü. parancsnokai által sokat emlegetett az a tény, hogy nem volt véletlen, a repülőgép hangár egyik falát díszítő vicces szállóige „A lehetlent azonnal megoldjuk, a csodákra kicsit várni kell” – hiszen az élet gyakran hozta úgy, hogy az üzem dolgozói nagyon is igaznak érezték ezeket a szavakat.

6. ábra Az MH Lé. Jü. rendszer tanúsítványai

MAGYAR HONVÉDSÉG
LÉGIJÁRMŰ JAVÍTÓÜZEM

A MAGYAR HONVÉDSÉG LÉGIJÁRMŰ JAVÍTÓÜZEM MINŐSÉGPOLITIKÁJA

Az MH Légijármű Javítóüzem a légijárművek és földi kiszolgáló eszközeinek karbantartása, javítása, alkatrészek gyártása során az MSZ EN ISO 9001:2009 szabvány, valamint a NATO AQAP 21 0:2009 normatív dokumentum előírásai szerint kialakított integrált minőségirányítási rendszer működésével biztosítja a megrendelői igények hatékony és maradéktalan kielégítését.

Az MH Légijármű Javítóüzem vezetése elkötelezett a megrendelők elvárásainak megfelelő követelmények teljesítése és a minőségirányítási rendszer eredményességének fokozása és folyamatos fejlesztése, javítása iránt.

Megrendelőinkkel és beszállítóinkkal hosszú távú kapcsolatok kialakítására törekszünk, együttműködünk velük a minőségi célkitűzések elérésében. Megrendelőink bizalmát hibamentes szolgáltatások nyújtásával és termékek létrehozásával kívánjuk megnyerni.

Szakmai tevékenységünk során nem követelünk el hibákat, mert ennek súlyos következményei lehetnek. A tevékenységünk végrehajtása során a hibák megelőzésére összpontosítunk.

A megrendelői visszajelzéseket a fejlődés lehetséges útjaként alkalmazzuk.

Az MH Légijármű Javítóüzem alapvető célja: a megrendelői igények maximális kielégítése.

A cél megvalósításának érdekében a minőségirányítási rendszert folyamatosan fejlesztjük. Az MH Légijármű Javítóüzem vezetése és teljes állománya elkötelezte magát, hogy mindenki ismerje, és saját munkakörében alkalmazza a bevezetett minőségirányítási rendszert, és annak előírásai szerint járjon el feladatai végrehajtása során.

A vezetők kezdeményező, példamutató szerepet vállalnak a minőségirányítással összefüggő tevékenységek szervezésében és végrehajtásában, de a minőség biztosítása az MH Légijármű Javítóüzem teljes állományának a feladata. Szakembereink nevüket adják végzett munkájuk minőségéhez, és személyes felelősséget vállalnak érte.

Kecskemét, 2012. december 19

paráncsnok

7. ábra Az MH Lé. Jü. minőségpolitikája

Mit várunk a jövőtől?

Az üzem eddig szerzett képességeinek a megtartását, lehetőség szerint kibővítését. Az Üzem részére odaítélt tanúsítványok és feljogosításoknak folyamatosan megfelelni és élni az általuk biztosított lehetőségekkel és jogokkal.

Új feljogosítások megszerzése a polgári repülőgép karbantartó szervezetekre vonatkozó EASA által javasolt Part-145 illetve ha szükséges Part-M (A légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban résztvevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról) ezzel együtt az EDA által javasolt EMAR 145. Ezek a légi jármű karbantartó szervezeteknek feladatul szabja, hogy rendelkezzenek minőségirányítási rendszerrel

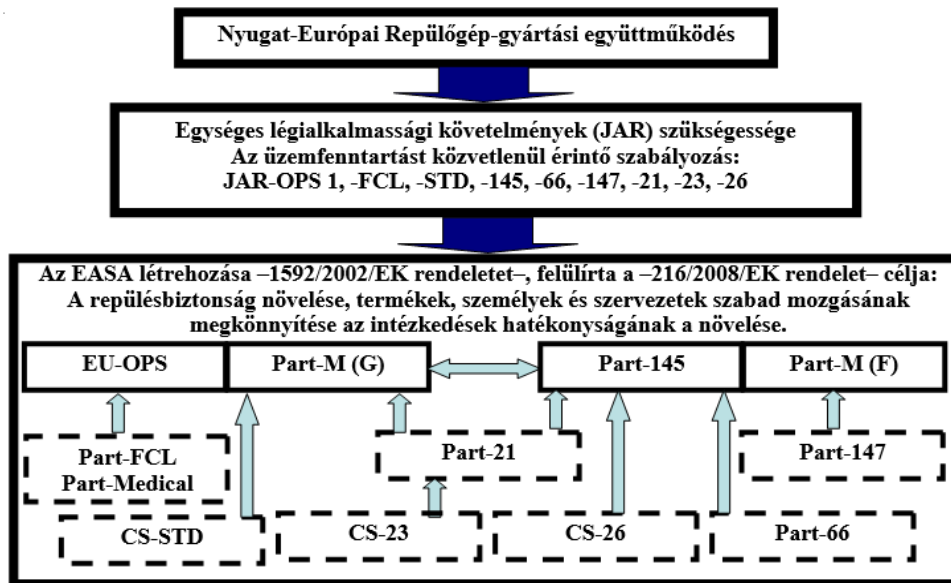
A minőségirányítási rendszer és a légi járművek karbantartó szervezete közötti kapcsolat:

- légi járművek karbantartó szervezete esetében elvárás a minőségirányítási rendszer működtetése és minőségirányítási (minőségbiztosítási) vezető kinevezése, aki figyelemmel kíséri a biztonságos üzemeltetés és a repülőgép légi alkalmasságához előírt eljárások teljesítését és pontosságát;
- a minőségirányítási rendszer foglalja magába a minőségbiztosítási programot, amely eljárásokat tartalmaz annak ellenőrzésére, hogy minden üzemeltetési tevékenység végrehajtása a vonatkozó követelmények és előírások szerint kerül végrehajtásra;
- a minőségirányítási rendszer és a minőségirányítási (minőségbiztosítási) vezető a Hatóság által elfogadott legyen;
- a minőségirányítási rendszert kötelező ismertetni a vonatkozó dokumentációban.

A légi járműveket karbantartó szervezetek esetében az elvárások lehetőséget adnak arra, hogy a szervezetben két minőségbiztosítási vezető is kijelölésre kerüljön, egy az üzemeltetés területéhez és egy a karbantartás területéhez.

Rövid áttekintés arról, hogy hogyan alakultak ki ezek a szabályozók, ezek az elvárások. A közös vállalkozások típus alkalmassági problémáinak minimumra csökkentése, a repülőipari termékek exportjának és importjának elősegítése, valamint abból a célból is, hogy az európai országok polgári légügyi hatósága közös átfogó és részletes repülési követelményekről állapodtak meg (amelyet közös légügyi előírásoknak (JAR) neveznek). A JAR jogosított karbantartó szervezet (JAR-145) formai és, ahol lehet tartalmi alapjául az Amerikai Egyesült Államok szövetségi légügyi hatósága által kiadott FAR 43 és 145-ös megfelelő részeit választották.

Az EASA létrehozásának (2002.07.15) okai: A repülésbiztonság növelése a közös biztonsági szabályok és olyan intézkedések révén, amelyek biztosítják, hogy az Európai Közösségben a termékek, személyek és szervezetek megfelelnek a szakmai és a környezetvédelmi szabályoknak. A termékek, személyek és szervezetek szabad mozgásának megkönnyítéséhez a belső piacon. Jobb intézkedésekre van szükség abból a célból, hogy a közösségi vagy nemzeti szinten pillanatnyilag végzett bizonyos feladatokat egyetlen, erre szakosodott szakértő szerv végezze el. [4]

8. ábra történelem és egymásra épülés

Ha a karbantartó szervezetnél már meglévő EASA Part 145 eljárás van érvényben, a szervezetre vonatkozó EASA Part 145 kézikönyv részeként, amely egyaránt alkalmazható, hogy megfeleljen az EMAR 145 követelményeknek, a Katonai Légügyi Hivatal egyenértékűnek fogadja el az EMAR 145 kézikönyvében leírtak betartásával. Ebben az esetben megengedhető, hogy csak a külön katonai vonatkozású rendeleteket kell meghivatkozni az EMAR 145 kézikönyvben; az EASA kézikönyv egyes szakaszait kereszthivatkozó rendeleteket az EASA dokumentum záradékában idézni szükséges.

Összefoglalás

Az üzem vezetése elkötelezett a minőségkultúra további fejlesztésére és kiterjesztésére az üzem egészére vonatkozóan. Az üzem vezetése (a menedzsment) már huzamosabb időn keresztül tudatosan készül az üzem minden területét lefedő irányítási rendszer kialakítására. Ez a tudatosság eredményezi azt a tényt, hogy az üzem több aktív állományban lévő dolgozója is rendelkezik minőségirányítási, és/vagy környezetirányítási, és/vagy munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszer ismerettel. Az üzem vezetése ezeknek a dolgozóknak a segítségével kialakíthat az üzemben külső segítség nélkül is egy olyan integrált irányítási rendszert, amely magába foglalja a minőséget, a környezet tudatosságot valamint a munkahelyi egészség és biztonság védelmét. Az ilyen jellegű integrált rendszerrel az üzemünk bemutatja a társadalmi szerep vállalását a környezetvédelem iránti elkötelezettségét, a dolgozóival szembeni elkötelezettségét a munka- és egészségbiztonság vonatkozásában. Az üzem vezetése tudatosan támogatja a dolgozók további fejlődését és tanulását valamint jó példával jár elől ebben is, ezzel megalapoz egy öntanuló szervezetet.[5]

Az Üzemünk felkészül arra, hogy megfeleljen EDA ajánlásában szereplő EMAR és az EASA ajánlásában szereplő Part és CS elvárások esetében elvárt, karbantartó szervezettel szemben támasztott feltételeknek. Üzemünk támogató segítségét felajánlja Magyar Honvédségi szinten a katonai légijárműveket karbantartó szervezetek részére a minőségirányítási rendszer kialakításában és az EMAR feltételeknek való megfelelésben.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] A Magyar Honvédség Légijármű Javítóüzem Alapítóokirat 2012. 10. 10
- [2] Minőségirányítási Kézikönyv a MH Lé. Jü. Repülőipari Metrológiai Osztály MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint működő kalibrálólaboratóriuma, Kecskemét, 2011. 04. 07.
- [3] Minőségirányítási Kézikönyv a MH Lé. Jü. MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 szabvány szerint működő vizsgálólaboratóriuma, Kecskemét, 2012. 05. 24.
- [4] Dr. Szilágyi Dénes PhD: Légijárművek Üzemfenntartása című előadás sorozatának ismeretanyaga, 2009
- [5] Czechmeister István: A Magyar Honvédség Légijármű Javítóüzem minőségirányítási rendszer bevezetési projektje, ZMNE, szakdolgozat, Budapest, 2007.
- [6] Zupkó Tibor: Minőségbiztosítás az MH Légijármű Javítóüzemében, Repüléstudományi Közlemények különszám 2008. 04. 11

SZABVÁNYJEGYZÉK

- [1] MSZ EN ISO 9000:2005 Minőségirányítási rendszerek. Alapok és szótár
- [2] MSZ EN ISO 9001:2009 Minőségirányítási rendszerek. Követelmények
- [3] MSZ EN ISO 1012:2003 Mérésirányítási rendszerek. A mérés folyamatokra és a mérőberendezésekre vonatkozó követelmények
- [4] MSZ EN ISO 19011:2011 Útmutató irányítási rendszerek auditjához
- [5] MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 Vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei (ISO/IEC 17025:2005)
- [6] MSZ 28001:2008 A munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszere (MEBIR). Követelmények (BS OHSAS 18001:2007)
- [7] NATO AQAP 2009:2010 NATO használati útmutató az AQAP 2000-es kiadványsorozathoz
- [8] NATO AQAP 2105:2009 NATO követelmények benyújtandó minőségtervekhez
- [9] NATO AQAP 2110:2009 A hadfelszerelések gyártásának NATO minőségbiztosítási előírásai
- [10] NATO ACMP-1 NATO követelmények a konfigurációirányítási tervek elkészítéséhez
- [11] 2042/2003/EK rendelete A légijárművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban résztvevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról(2003.november20.)